

skoðun

greinar@frettabladid.is

Ábyrgð á börnum og ungmennum má ekki bregðast.

Sá er hlífa skyldi

STEINUNN STEFÁNSDÓTTIR SKRIFAR

Ein helsta ástæða þess hversu vel einelti þreift lengi í skólum og á vinnustöðum er sú tilhneiging, ekki bara fjöldans heldur einnig þeirra sem með valdið fara, að leggjast á sveif með hinum sterkari í stað þess að snúast til varnar fyrir þann sem á undir högg að sækja.

Sem betur fer hefur orðið vakning á þessu sviði og í það minnsta má vona að einelti þrífist ekki með sama hætti og var bara fyrir fáeinum árum og að áfram muni úr því draga.

Þeir sem stjórna skólum og leikskólum eru sem betur fer allflestir vakandi fyrir því hlutverki sínu að standa vörð um þá einstaklinga sem þeim hefur verið trúað fyrir. Þó eru á þessu undantekningar sem birst hafa dæmi um síðustu vikur.

Á dögnum virtist leikskólastjóri í Reykjavík telja að hlutverk hans væri fremur að standa vörð um réttindi og kjör starfsmanns síns en barns, nemanda við leikskólann, sem þessi starfsmaður hafði slegið til, jafnvel oftari en einu sinni. Leikskólastjórinn fékk stuðning baklands síns, Leikskólasviðs borgarinnar. Það var ekki fyrr en málið komst á borð borgarstjórnans í Reykjavík að starfsmaðurinn var leystur frá störfum, að hagsmunir og öryggi leikskólubarnsins voru hafðir í fyrirrúmi en ekki kjaramál starfsmannsins brotlega.

Í framhaldsskóla á Suðurlandi var 16 ára piltur barinn af skólabræðrum sínum í upphafi árs. Sömu gerendur voru nýlega dæmdir fyrir líkamsárás á annan pilt. Ofbeldismennirnir tveir stunda enn nám við skólann. Enn er taumur hins sterkari dreginn og aftur fær skólastjórinn stuðning baklandsins, í þessu tilviki menntamálaráðuneytisins. Og það er ekki fyrr en málið er komið á borð ráðherrans sjálfs að skólastjórinn er hvattur til að endurskoða ákvörðun sína.

Í síðustu viku var framhaldsskólakennari dæmdur fyrir að hafa haft í fórum sínum barnaklám. Eftir að dómur var fallinn mætti kennarinn til sinna starfa eins og ekkert hefði í skorist. Að vísu beindist ofbeldið sem kennarinn var dæmdur fyrir ekki að nemendum hans beint. Ljóst hlýtur þó að vera að aldrei á að bjóða tanningum upp á kennslu manns sem haldinn er barnagirnd. Því hefði maðurinn vitanlega átt að víkja úr starfi sínu um leið og rannsókn hófst.

Skilaboðin sem frammanefndir skólastjórnendur senda nemendum sínum er að ofbeldi sé liðið innan skólans, að litið sé á það sem tiltölulega léttvæga yfirsjón að leggja hendur á barn, að ganga í skrokk á unglungi og horfa á klámfengnar myndir af börnum; að nemendurnir beri sjálfir ábyrgð á því að verjast ofbeldinu en skólinn gegni þar ekki hlutverki.

EKKI MÁ GLEÝMA ÞVI ÁD ALLIR EIGA RÉTT Á UPPREISN ÆRU OG AÐ BÆTA FYRIR BROT SÍN. Það verður þó að gerast á öðrum stað og á öðrum tíma.

Sem betur fer eru langflestir skólastjórnendur á öllum skólastigum algerlega meðvitaðir um ábyrgð sína gagnvart skjólstæðingum sínum, nemendum. Hér er um undantekningadæmi að ræða. Þetta eru þó undantekningar sem aldrei ættu að eiga sér stað.

FRÉTTABLAÐIÐ

ÚTGÁFUFÉLAG: 365 miðlar ehf.

RITSTJÓRAR: Jón Kaldal jk@frettabladid.is og Þorsteinn Pálsson thorsteinn@frettabladid.is. ABSTÖÐARRITSTJÓRI: Steinunn Stefánsdóttir steinunn@frettabladid.is. Fréttablaðið kemur út í 103.000 eintökum og er dreift ókeypis á heimili á höfuðborgarsvæðinu og Akureyri. Einnig er hægt að fá blaðið í völdum verslunum á landsbyggðinni. Fréttablaðið áskilur sér rétt til að birta allt efni blaðsins í stafrænu formi og í gagnaböndum án endurgjalds. Ísn 1670-3871

THULE SWEDEN

Skíðabox

Pacific 600
190 x 63 x 39 cm
340 L
54.900.-

Stilling

Stilling hf. • Sími 520 8000 • www.stilling.is • stilling@stilling.is

FRÁ DEGI TIL DAGS

Afstæður sannleikur

Davíð Oddsson þótti spreng-lægilegur í ræðustól á landsfundi Sjálfstæðisflokksins á laugardag. Seðlabankastjórinn fyrverandi sakaði meðal annars „verklausa minnihlutastjórnina“ sem nú er við völd um að hafa þverbrotið allar skráðar og óskráðar reglur og bitið höfuðið af skömminni með því að ráða norskan lausamann úr Verkamannaflokknum sem eftirmann sinn í bankanum, mann „sem ekki nokkur maður hafði heyrt minnst á. Ekki einu sinni Google sem þekkir þó marga“, og uppskar hláturrokur að launum.

Sé nafninu Svein

Pappírs-Dabbi

Í ræðu sinni vék Davíð einnig orðum sínum að skýrslu endurreisnarnefndar flokksins, sem hann sagði hrákasmíði. Hann sagðist líka sjá eftir þeim trjágróðri sem notaður var í að prenta skýrsluna. Í

ljósi þessara óvæntu náttúruverndarsjónarmiða velta gárungarnir fyrir sér hvort Davíð sjái jafnmikið eftir gróðrinum sem fór í að prenta öll þau óteljandi minnisblöð og skýrslur sem Davíð hefur vísað í að undanförn, pappír sem virðist ekki vera til nema í kolti hans sjálfs.

Klappedí klapp

Hvað sem öðru líður má ljóst vera að Davíð Oddsson er langt því frá hættur afskiptum af þjóðmálum. Enda ekki nema von þegar hann, sem óbreyttur flokksmaður, fær betri viðtökur við ræðum sínum en forystumenn flokksins. Og það fyrir ræðu sem færstir flokksmanna virtust vera sammála.

kjartan@frettabladid.is

Baulað úr bómull

Hjá Símanum starfar gott fólk sem veitir þrýðilega þjónustu og leggur sig fram við að hjálpa okkur kunnunum. Og sjónvarpsþjónusta Símans hefur að minnsta kosti séð til þess að maður getur horft á alvöru-Taggart í danska sjónvarpinu á miðvikudagskvöldum og alvöru tónlistarþætti í norska sjónvarpinu á sunnudagskvöldum – og þar fram eftir götum. Þrýðisfyrirtæki. En ætti kannski aðeins að hugsa sinn gang hvað auglýsingar varðar?

Einu sinni var Síminn ríkisfyrirtæki. Ég veit ekki hvað hann er núna – einkafyrirtæki á framfæri ríkisins? Hann er að minnsta kosti vafinn í bómull. Og hefur kannski þess vegna ekki veitt því athygli að nú er lengur ekki tími til að bera sig borginmannlega. Það er óviðkunnulegt að láta baula á sig úr bómull.

Bómull: Síminn er eitt af þessum Flokksfyrirtækjum Davíðs-tímans sem við kvöldum endanlega í fyrradag með ræðu mannsins sem kann ekki að gúgla. Þetta er einhver konar ríkisfyrirtæki að þykjast vera einkafyrirtæki. Einokunarfyrirtæki í þykjustusamkeppni. Fyrirtæki sem er meira og minna í áskrift hjá okkur þó að svo eigi að heita að málamyndasamkeppni ríki á símamarkaði. Og rukkar okkur um býsna hátt gjald fyrir þjónustu sem enginn veit hvað kostar fyrirtækið í raun og veru. Málamyndasamkeppnin felst í því að tvö önnur símafyrirtæki leitast við að ná einhverri markaðshlutdeild, og sökum þess – eins og við þekkjum svo vel – að hinir svokölluðu samkeppnisaðilar bjóða allir upp á sama verðið þá snýst allt um ímynd, auglýsingar, tilraunir til að þyrlla upp ryki með sláandi tilboðum sem núlluð eru

GUÐMUNDUR ANDRI THORSSON

Í DAG | Auglýsingar Símans

út einhvers staðar annars staðar.

Gott og vel. Þetta þekkjum við. Svona er þetta. En er ekki samt óþarfi að hafa auglýsingarnar frá þessu fyrirtæki alveg svona bjálfalegar? Það er vissulega leiðinlegt að horfa á leiðinlegt sjónvarpsefni en er nokkuð leiðinlegra en leiðinleg sjónvarpsauglýsing? Það eina sem gæti verið leiðinlegra en leiðinleg sjónvarpsauglýsing er leiðinleg auglýsing í annað sinn. Um þriðja sinn er ekki að ræða þökk sé fjarstýringunni.

Um hríð hefur dunið á landsmönnum auglýsing sem er langdregnari en Tarkovskí-mynd – án þess að gefa manni nokkuð eins og þær gerðu þó ef maður gaf sig þeim á vald. Þar má líta hóp manna sem á árunum gátu sér orð sem fréttagætt og fá nú að endurlifa þá tíð á blaðamannafundi þar sem sá góði þjóðleikari Hilmir Snær þrástagast á einhverju um símaþjónustu sem því miður er ekki nokkur vegur að muna því auglýsingin er svo ævintýralega leiðinleg. Og var víst ekki einu sinni satt. Þetta er dæmigerð auglýsing frá dryldnu stórfyrirtæki: löng, búraleig og óhemju dýr. Það er í sjálfu sér geysileg bjartsýni hjá auglýsingagerðarmönnum að ímynda sér æsilegan blaðamannafund sem hefði að geyma óvænt tíðindi um verðlagningu símaþjón-

ustu á Íslandi því að í þeim efnum er ævinlega bara ein frétt: þetta hækkar. Meðal annars til að standa straum af svona auglýsingum.

Og þó er þessi langa auglýsing beinlínis góð skemmtun fyrir alla fjölskylduna í samanburði við fruntaskapinn sem Síminn lætur sér sæma að bjóða okkur upp á í útvarpi í tíma og ótíma, rétt eins og enn sé árið 2006 og allir að farast úr frekju. Þá þarf sá fíni þjóðlesari Guðni Kolbeinsson að lesa upp ímyndaða sjónvarpsdagskrá með öllu því efni sem þröngsýnir strákar á auglýsingastofu geta ímyndað sér að sé leiðinlegt áður en sá lestur er snarlega rofinn og okkur tilkynnt af rogginni röddu að leiðinlegt sé að horfa á leiðinlegt sjónvarp en hins vegar bjóði Síminn upp á Skjá-bíó. Þar sem við getum horft á amerískar bíómyndir. Þegar hlustað er eftir tilskipunum Símans um það hvað sé leiðinlegt má heyrja að það eigi við um allt sem ekki sé amerísk bíómynd. Grænlenk mynd, ha ha ha. Norsk mynd ha ha ha. Mynd um afrískan strák HA HA HA.

Síminn gjörir heyrinkunnugt að okkur beri að leiðast allt slíkt – okkur beri að horfa á Batman. Þar sem listrænn hátindur felst í nýrri útfærslu á þeim endalaus bilaeltingaleik sem amerískar bíómyndir hafa nú verið yfir þrjátíu ár.

Um að gera að horfa á slíkt fram að átján ára aldri, og síðan af og til. Eftir þá þarf samt flesta að langa að fá meiri fregnir af mannlífinu og innsýn í sálirnar, jafnvel eitthvað til að spegla sitt eigið hlutskipti. Slíkt fáum við ekki síst með því að horfa á efni sem býið er til í skringilegum og fjarlægum löndum á borð við Grænland og Noreg – já og Ísland.

Heilsulandið Ísland

UMRÆÐAN

Magnús Orri Schram skrifar um heilsu

Ferðaþjónusta getur gegnt lykilhlutverki við endurreisn atvinnulífsins okkar. Atvinnugreinin er atvinnu- og gjalddeyriskapandi. Hins vegar má búast við að hefðbundin ferðaþjónusta sé í vörn á heimsvísu og því er mikilvægt að Ísland bregðist við með einhverjum hætti. Innan ferðageirans er horft til heilsutengdrar ferðaþjónustu. Almennur virðist síður vilja spara við sig er kemur að því að sinna sjálfum sér, andlega sem líkamlega, hvort sem er til heilsuþótar eða í lækningaskyni.

Ísland á mikla möguleika á þessu sviði. Ímynd Íslands er nátengd hreinleika náttúru og matvæla, háum lífsgæðum og góðri heilbrigðisþjónustu. Öll þessi hugtök eru mikilvæg í heilsutengdri ferðaþjónustu, þar sem almenningur sækist eftir hollum lífsháttum, tengslum við náttúru og að njóta fyrsta flokks þjónustu hvort sem er á spítölum eða heilsuhælum.

Nýtum möguleika Íslands á sviði heilsutengdrar ferðaþjónustu. Margar áhugaverðar hugmyndir komu þar fram um hvernig Ísland ætti að sækja fram í þessum geira. Hópurinn Vatnavinir rakti þar

MAGNÚS ORRI SCHRAM

t.d. möguleika okkar vegna einstæðrar þaðmenningar sem nær allt frá Bláa lóninu til sundlauga og „villtra“ heitra lauga í náttúru landsins. Kjartan Ragnarsson, frumkvöðull af Vesturlandi, kynnti þar hugmynd sína að „miðaldaböðum“ við Deildartunguhver sem að einhverju leyti byggði nálgun sína á fornri þaðmenningu. Þá kynnti Berglind Ásgeirsdóttir, ráðuneytisstjóri heilbrigðisráðuneytis, þá kosti sem íslenskt heilbrigðiskerfi býr yfir og mætti nýta til hagsbóta fyrir ferðaþjónustu í landinu. Ef við viljum byggja upp gott atvinnulíf á Íslandi þýðir ekki fyrir okkur að vera með stórar skyndilausnir. Margir og fjölbreyttir sprotar leiða af sér miklu sterkari undirstöðu en ef atvinnulífið þarf að treysta á eina atvinnugrein og afurðaverð innan hennar.

Umræðan um heilsulandið Ísland sýnir að náttúra landsins getur gegnt lykilhlutverki við uppbyggingu atvinnulífs hér á landi. Að gæta að náttúru landsins og ímynd þess er þannig stærsta hagsmunamál þeirra sem vilja fjölga störfum á Íslandi. Það er villandi nálgun að setja fjölgun starfa og vernd umhverfisins upp sem tvo andstæða póla í stjórnmálaumræðu.

Höfundur er frambjóðandi á lista Samfylkingarinnar í Suðvesturkjöræmi.